

Stichtse Vecht wil groene plannen buur dwarsbomen

Gemeente ziet zelf veel meer in opwekken stroom via zonnevelden

Al jaren verzet Stichtse Vecht zich tegen de komst van windmolens op het eigen grondgebied, tot frustratie van de provincie Utrecht. Nu gaat de gemeente nog een stap verder en probeert de groene ambities, inclusief een klein windmolenpark, van buurgemeente Utrecht te torpederen.

ANOUK VAN VELDHUIZEN

Wat het gemeentebestuur betreft zal geen enkele wijk draaien om elektrische energie op te wekken en zéker niet op eigen grondgebied. Onderzoeksuitkomsten over 'kansrijke' gebieden werden dan ook genegeerd.

Maar waar Stichtse Vecht de oplossing zoekt in velden vol zonnepanelen als alternatief, lijkt buurgemeente Utrecht wel te porren voor windmolens bij bedrijventerrein Lage Weide. Het gaat om twee, maximaal drie exemplaren. En dat stuit op flink verzet uit Stichtse Vecht.

De Utrechtse energiewethouder Lot van Hooijdonk ontving eind vorige maand een brief op poten, ondertekend door het college van burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht. De boodschap: plaats geen windmolens in Lage Weide. „We zien geen mogelijkheden voor windmolens in onze gemeente én ook niet aan de rand van onze gemeente”, stelt het Stichtse bestuur. Het gebied, dat de provincie Utrecht ziet als 'kansrijke plek' voor windmolens, zou te dicht bij woningen in Maarssenbroek, Op Buuren en Oud-Zuilen liggen.

Overlast verwacht

Door hun afmetingen, bewegingen, geluid en slagschaduw hebben windturbines invloed op de leefomgeving. Daarom onderzocht ook de provincie Utrecht de verwachte overlast voor inwoners. Wat blijkt: er zijn wel degelijk huizen die mogelijk enige hinder zullen ondervinden van windmolens bij Lage Weide.

Echter, deze liggen allemaal aan de noordoostelijke kant van het project, in de Utrechtse woonwijk Zuilen om precies te zijn. De eerder genoemde kernen van Stichtse Vecht vallen allemaal buiten de bufferzone van het geplande windmolenpark op Lage Weide.

De buurgemeenten gingen meerdere keren met elkaar in gesprek. Daarbij zou Stichtse Vecht het anti-windmolenpleidooi met bijbehorende argumenten meerdere keren hebben herhaald. Zonder het gewenste effect. „Wij merken dat, gezien de politieke doelen in Utrecht, onze boodschap beperkt aanslaat”, concludeert het college.

Desondanks verwachten de bestuurders uit Stichtse Vecht dat Van Hooijdonk het windmolengebied op Lage Weide schrappt. Maar, hebben zij er eigenlijk wel iets over te zeggen? Daarvoor moeten we terug naar 2021. Toen werd afgesproken dat alle Utrechtse gemeenten samen 2,4 terawattuur groene stroom moeten produceren in 2030. Ter vergelijking: het jaarlijkse energieverbruik in Nederland ligt op ongeveer 120 terawattuur. „Op landelijk niveau is besloten hoeveel stroom elke provincie moet opwekken”, zegt politiek expert John Bijl.

Eerder gemaakte afspraak

Gemeenten mogen zelf aangeven welke gebieden ze willen gebruiken voor windenergie. Doen ze dat niet, dan kan de provincie de plekken aanwijzen. „Gemeenten kunnen de komst van windmolens dus niet voorkomen. Ze hebben geen invloed op de vraag óf, maar wel op de vraag hóe. ”

Maar Stichtse Vecht wijst naar een provinciale afspraak die eerder dit jaar werd gemaakt: gemeenten die voldoende duurzame energie opwekken, staan onderaan het windmolen-aanwijslijstje. Met een uitgebreid plan voor zonnenvelden denkt Stichtse Vecht ruimschoots te gaan voldoen aan de verplichte hoeveelheid stroomopwekking.

Zo wil de gemeente panelen plaatsen in een boereengebied boven Maarssenbroek-Noord, ingeklemd tussen de spoorlijn en de A2. Ook rondom het hoogspanningsstation bij Kortrijk moeten zonnepanelen komen. Datzelfde geldt voor een gebied ten noorden van De Corridor in Breukelen.

De vraag is of de gemeente kan afdwingen om 'slechts' één vorm van groene energie op te wekken. Om overbelasting van het net te voorkomen is een goede mix van windmolens en zonnepanelen nodig, stellen experts en netbeheerders. Een overdaad aan zonnepanelen betekent niet alleen piekbelasting bij mooi weer, maar ook problemen in de herfst en winter, terwijl de energievraag dan juist het grootst is. Bovendien vraagt de aansluiting van een zonnepark drie keer zoveel capaciteit op het - toch al overvolle - elektriciteitsnet als een windpark.

Voor zomervakantie

Gemeenten moeten hun plannen voor de zomervakantie aanleveren bij de provincie. Die maakt vervolgens een tussenbalans. „Zo wordt duidelijk of we op koers liggen om het gezamenlijke doel te halen”, meldt een provinciewoordvoerder. „Wat dit betekent voor de gemeente Stichtse Vecht wordt dan dus duidelijk”, aldus de woordvoerder.

Uiteindelijk kan de provincie een onwillige gemeente tot de orde roepen. „Wij zijn op weg om ons deel van de afspraken uit te voeren. Daar houden we ons aan”, aldus een woordvoerder van gemeente Stichtse Vecht.

Niet inbinden

Vooralsnog lijkt de gemeente dus niet bereid tot inbinden. „Maar de tactiek om de kont tegen de krib te gooien, is niet erg handig”, denkt Bijl. „Je begint aan een strijd die je niet kan winnen. Bovendien willen provincies altijd graag praten over de mogelijkheden.” Daar liggen volgens Bijl dan ook kansen voor Stichtse Vecht. „Ik begrijp dat gemeenten graag willen opkomen voor hun inwoners, maar het is de vraag wat deze manier van koppig verzet oplevert. Want als die windmolens er uiteindelijk tóch komen, sta je met lege handen en heb je niks bereikt.”

Het kan in zulke gevallen handiger zijn om te accepteren dat er iets gaat gebeuren waarmee mensen het niet eens zullen zijn, stelt hij. „Want dán kan je samen kijken wat de minst slechte plek is en op die manier invloed uitoefenen op de plaatsing.” Ook met het oog op de onderlinge banden kan het verstandig zijn om te kiezen voor een minder stellige houding. „Uiteindelijk zijn gemeenten afhankelijk van elkaar en moeten ze een heleboel dingen samen doen.”